

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 91g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 186¹ alin. (5) din Codul de
procedură civilă

(contestarea încheierii primei instanțe odată cu fondul cauzei)

CHIȘINĂU
3 iulie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Tatiana Brumă, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 8 aprilie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 3 iulie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 186¹ alin. (5) din Codul de procedură civilă, ridicată de dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele dlui Dumitru Tărăburcă, în dosarul nr. 2-10543/2023, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de către dna judecătoare Olga Boțan, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se află o cerere de chemare în judecată depusă de dl Dumitru Tărăburcă împotriva SRL „Topia Solutions” pentru stingerea și radierea unui gaj.

4. În cadrul aceleiași cauze, SRL „Topia Solutions” a formulat o cerere reconvențională împotriva dlui Dumitru Tărăburcă pentru încasarea sumelor pretins datorate potrivit unui contract de împrumut din 21 aprilie 2009, obligații a căror executare este garantată printr-un contract de ipotecă din 21 aprilie 2009.

5. În ședința de judecată din 5 februarie 2025, dl Dumitru Tărăburcă a ridicat excepția de tardivitate a acțiunii reconvenționale.

6. Ulterior, în cadrul examinării cauzei, dl Dumitru Tărăburcă a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 186¹ alin. (5) din Codul de procedură civilă.

7. Printr-o încheiere din 3 aprilie 2025, Judecătoria Chișinău a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

9. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, sunt următoarele:

Articolul 186¹ Excepția de tardivitate

„[...]”

(5) Dacă se dispune repunerea în termen și/sau excepția de tardivitate se respinge, instanța de judecată emite o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul și continuă examinarea cauzei.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției susține că prevederea legală criticată limitează în mod nejustificat accesul liber la justiție și dreptul la apărare, deoarece nu permite exercitarea recursului împotriva încheierii prin care instanța dispune repunerea în termen și/sau respinge excepția de tardivitate. Potrivit acestuia, reglementarea contestată creează o inegalitate procedurală între părți, încălcând principiul contradictorialității și al egalității armelor.

11. Astfel, doar partea care nu este repusă în termen și se admite excepția de tardivitate beneficiază de dreptul de a formula recurs separat împotriva încheierii, în timp ce partea căreia i se respinge excepția de tardivitate și/sau se admite cererea de repunere în termen este lipsită de un remediu procesual similar.

12. Prin urmare, autorul sesizării susține că norma contestată reprezintă o ingerință în accesul liber la justiție și în dreptul la apărare și contravine articolelor: 20, 26 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Curtea Constituțională exercită controlul constituționalității legilor și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate. În prezenta cauză, obiectul controlului îl

constituie prevederi din Codul de procedură civilă. Verificarea constituționalității acestor norme ține de competența *ratione materiae* a Curții.

15. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, fiind ridicată de reprezentantul unei părți la proces.

16. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect radierea grevărilor aplicate unor bunuri imobile și încasarea cheltuielilor de judecată, precum și examinarea acțiunii reconvenționale cu privire la încasarea sumelor. De asemenea, în această cauză a fost ridicată o excepție de tardivitate. Curtea admite că dispozițiile contestate sunt relevante pentru soluționarea cauzei, putând fi aplicate de către instanța de judecată.

17. Curtea menționează că textul articolului 186¹ alin. (5) din Codul de procedură civilă nu a mai făcut obiectul controlului constituționalității.

18. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 193 din 21 decembrie 2023, § 16; DCC nr. 156 din 5 decembrie 2024, § 20).

19. Autorul sesizării și-a bazat excepția de neconstituționalitate pe articolele 20 (*accesul liber la justiție*), 26 (*dreptul la apărare*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

20. Autorul excepției susține că accesul liber la justiție este afectat prin faptul că legea nu prevede formularea unui recurs separat împotriva încheierii prin care instanța dispune repunerea în termen și/sau respinge excepția de tardivitate a acțiunii. În jurisprudența sa, Curtea a reiterat că ține de competența legislatorului să instituie numărul căilor de atac și condițiile în care acestea pot fi exercitate cu respectarea prevederilor Constituției (a se vedea DCC nr. 95 din 1 august 2024, § 27).

21. Totodată, Curtea reține că pentru a fi respectat caracterul echitabil al procedurilor, instanța are obligația de a motiva în mod corespunzător încheierea pronunțată. Prevederea contestată nu împiedică persoanele interesate să invoce dezacordul referitor la încheierea prin care instanța dispune repunerea în termen și/sau respinge excepția de tardivitate a acțiunii, în apel sau, după caz, în recurs (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 85 din 8 iunie 2021, § 32; DCC nr. 38 din 24 martie 2022, § 19). Astfel, Curtea observă că posibilitatea de a contesta încheierea judecătorului odată cu fondul cauzei constituie un remediu procedural suficient. Prin urmare, lipsa opțiunii de a formula un recurs separat, în astfel de cazuri, nu echivalează cu o ingerință în dreptul de acces liber la justiție.

22. Cu referire la pretinsa ingerință în dreptul la apărare, autorul sesizării susține că prevederea contestată creează o inegalitate procedurală între părți, având în vedere că doar în situația în care se admite excepția de tardivitate se poate formula un recurs separat.

23. Sub acest aspect, Curtea Europeană a reținut că egalitatea armelor implică obligația ca fiecareia dintre părți să i se ofere o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație de dezavantaj substanțial față de partea adversă. Procedurile trebuie evaluate în ansamblu și orice limitare a principiilor contradictorialității și egalității armelor trebuie contrabalansate în mod suficient de alte garanții procedurale (*Regner v. Cehia* [MC], 19 septembrie 2017, §§ 146 și 151).

24. În acest sens, Curtea reține că principiul egalității armelor nu implică existența unor mijloace identice pentru ambele părți, dar asigurarea unor garanții echitabile și suficiente pentru fiecare. Astfel, lipsa unei căi de atac separate împotriva încheierii prin care se respinge excepția de tardivitate sau se admite cererea de repunere în termen nu constituie un dezavantaj substanțial pentru autorul sesizării și nu afectează echilibrul procesual.

25. Pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 186¹ alin. (5) din Codul de procedură civilă, ridicată de dl avocat Tudor Buhnaci, în interesele dlui Dumitru Tărăburcă, în dosarul nr. 2-10543/2023, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 3 iulie 2025

DCC nr. 75

Dosarul nr. 91g/2025